

25006, м. Кропивницький, вул. Архітектора Паученка, 69
тел: +38 (0522) 24-44-50
email: kdka.kr@ukr.net, веб-сайт: www.kdka.kr.ua

69 Architect Pauchenko Street, Kropivnitsky, 25006 Ukraine
phone: +38 (0522) 24-44-50
email: kdka.kr@ukr.net, web-site: www.kdka.kr.ua

РІШЕННЯ № 6

«Про притягнення до дисциплінарної відповідальності та зупинення права на заняття адвокатською діяльністю»

22 червня 2023 року

м. Кропивницький

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури Кіровоградської області у складі дисциплінарної палати - голови палати Квашука О.Д., секретаря палати Звіздуна А.М., членів палати — Бірюкова А.О., Бравермана В.О., Ковальова Ю.В., Майнард Н.О., Шолух С.Г. та Кричуна Ю.А., який не брав участь у голосуванні на підставі абзацу 2 частини другої статті 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», розглянувши у відкритому засіданні матеріали дисциплінарної справи стосовно адвоката **ОСОБА_1** (свідectво про право на зайняття адвокатською діяльністю № <...> від <...> р., видане на підставі рішення Кіровоградської обласної КДКА № <...> від <...> р.), -

ВСТАНОВИЛА:

До КДКА Кіровоградської області звернулася **ОСОБА_2** зі скаргою на поведінку адвоката **ОСОБА_1**.

Рішенням дисциплінарної палати КДКА № 4 від 18.05.2023 р. стосовно адвоката було порушено дисциплінарну справу з огляду на наявність ознак проступку, передбаченого пунктом 3 частини другої статті 34 Закону України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”.

Рух справи

Справу порушено на засіданні палати 18.05.2023 р.; засідання у справі призначались на 08.06.2023 р., 22.06.2023 р.

Розгляд справи був зупинений за протокольним рішенням дисциплінарної палати від 08.06.2023 р.

22.06.2023 р. розгляд справи було поновлено, ухвалено рішення у справі, проголошено його вступну та резолютивну частини.

Заслухавши пояснення учасників засідання, дослідивши матеріали справи, дисциплінарна палата встановила наступне.

Зміст скарги

Скаржниця стверджує, що **ОСОБА_1**, з метою успішного продажу належної йому земельної ділянки, розташованої на території садового товариства «Ятрань», звернувся до неї та її матері, **ОСОБА_3**, у користуванні яких перебуває сусідня земельна ділянка, попросивши письмово засвідчити його участь у будівництві криниці шляхом підписання складеного ним акту.

Отримавши відмову у його підписанні, **ОСОБА_1**, намагаючись досягнути своїх цілей шляхом застосування психологічного тиску, використовуючи бланки адвоката та копію свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, надіслав звернення **ОСОБА_3**, подавав скарги про порушення етики скаржницею як вчителем «Ліцею «Науковий», адресовані директорці вказаного закладу, а в подальшому - скарги на ім'я начальниці управління освіти Кропивницької міської ради, заступника міського голови Кропивницької міської ради, виконувача обов'язків Кропивницького міського голови, директорки Департаменту освіти і науки Кіровоградської ОВА.

У своїх зверненнях та скаргах, як зазначає скаржниця, адвокат **ОСОБА_1** неправдиво заявив про нібито порушення нею етики, допустив розголошення адвокатської таємниці стосовно її батьків, підкреслював свій статус адвоката, чим здійснював тиск на відповідних посадових осіб з метою досягнення бажаного результату їх розгляду.

Вважає, що адвокатом грубо порушено статті 7, 10, 11, 12, 12-1, 54 Правил адвокатської етики та статті 21, 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»; просить притягнути адвоката **ОСОБА_1** до дисциплінарної відповідальності, позбавивши його права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України.

Позиція адвоката

У письмових поясненнях адвокат **ОСОБА_1** зазначив, що у 1987 році він та **ОСОБА_4**, батько скаржниці, отримали суміжні земельні ділянки в новоствореному садовому товаристві «Ятрань».

За рахунок витрат **ОСОБА_1**, **ОСОБА_4** та третього сусіда — **ОСОБА_5** на земельній ділянці **ОСОБА_4** було спільно збудовано криницю (свердловину), якою вони у подальшому користувалися.

У червні 2022 року **ОСОБА_1** вирішив продати «дачу», а покупці побажали отримати письмове підтвердження факту його участі у будівництві криниці, тому, з метою вирішення цього питання, 02.07.2022 р. **ОСОБА_1** звернувся до матері скаржниці - **ОСОБА_3**, яка у присутності своїх дітей, **ОСОБА_2** (скаржниця) та **ОСОБА_6**, відмовила у підписанні акту про

будівництво криниці у 1989 році при безпосередній участі **ОСОБА_4**, її покійного чоловіка, та **ОСОБА_1**.

У подальшому, під час спілкування зі скаржницею, остання звинуватила його у погрозах своїй матері та нецензурно висловилась на його адресу. Вказана поведінка **ОСОБА_2**, яка є вчителькою КЗ «Ліцею «Науковий», його обурило, що стало підставою для подачі ним скарги на грубі порушення нею етики, адресованої директорці вказаного закладу - **ОСОБА_7**.

Як зазначає адвокат, відповідь на його скаргу, в якій містилась відмова в її розгляді, не була вмотивованою, що і стало підставою для подання ним подальших скарг, які не стосувалися **ОСОБА_2**.

У своїх поясненнях адвокат зазначає, що при написанні скарг він посилався на Закон України «Про звернення громадян», а не на Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», намагався захистити свої права, передбачені Конституцією України, та жодним чином не порушував Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Правила адвокатської етики.

Доводи сторін, висловлені під час розгляду справи

1. Скаржниця підтримала доводи скарги у повному обсязі на засіданнях палати.

Додатково зазначила, що у липні 2022 року, після відмови членів її родини виконати вимоги **ОСОБА_1**, останній погрожував зруйнувати (засипати) криницю, після чого її братом була встановлена камера відеоспостереження.

ОСОБА_1 ніколи не чинилися перешкоди у використанні криниці; він продовжує вільно нею користуватися до цього часу.

Скаржниця стверджує, що **ОСОБА_1** своїми зверненнями, що подавалися із підтвердженням статусу адвоката, розголосив конфіденційну інформацію, яка стосується її батьків, вдався до використання неправдивої інформації для досягнення своїх особистих цілей, принизив її честь та гідність.

Вважає, що дії адвоката підривають авторитет адвокатури; наполягає на застосуванні дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю.

2. На засіданнях палати, 18.05.2023 р. та 08.06.2023 р., адвокат підтвердив факт написання та подання звернення до **ОСОБА_3**, скарги, адресованої директорці ліцею, а також інших документів, приєднаних до скарги, достовірність наведеної в них інформації.

На засіданні, 08.06.2023 р., також пояснив, що у 2022 році, у зв'язку із продажем своєї “дачі, він запитав у **ОСОБА_3** дозволу користуватися криницею для його покупців та запропонував їй підписати акт, в чому їй було відмовлено.

Після цього він звернувся до неї із заявою, в якій описав суть їхніх взаємовідносин, розраховуючи, що таким чином отримає позитивний

результат, але цієї мети він не досяг.

Через декілька днів її дочка, **ОСОБА_2**, сказала йому, що він - "вбивця" її матері, оскільки після його спілкування із **ОСОБА_3** у останньої різко підвищився тиск і вона дуже погано себе почувала.

У зв'язку із цим він звернувся з письмовою заявою до ліцею, у якому працює скаржниця, описавши обставини конфлікту та її висловлювання, зазначивши, що така поведінка несумісна з професійною діяльністю вчителя. Звернення було написано ним для того, щоб його не звинуватили в настанні можливих негативних наслідків, якщо раптом із **ОСОБА_3** щось станеться.

Стверджує, що написання заяви на бланку адвоката є помилкою, але вважає, що не вчинив порушення правил адвокатської етики, бо він надавав правову допомогу самому собі, звертаючись з метою захисту своїх інтересів згідно із законом про звернення громадян; у зверненнях не посилався на положення Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність", а бланк не має ніякої юридичної сили.

У судовому порядку довести обставини будівництва він не міг у зв'язку із тим, що докази не збереглися, тому, щоб якось вирішити спірне питання змушений був звернутися із письмовою заявою до самої **ОСОБА_3**, потім до директора ліцею, в якій працює скаржниця.

Підтвердив, що надавав правову допомогу батьковій скаржниці у кримінальному провадженні, про що було зазначено у його зверненнях, адресованих **ОСОБА_3** та директорці ліцею. Обставини, які зазначені у його зверненнях, відповідають дійсності. Він брав участь у справі, яка була закрита саме за його клопотанням. На той час **ОСОБА_4** просив його не повідомляти про це його дружині, **ОСОБА_3**.

Щодо відомостей про надання правової допомоги **ОСОБА_3**, то вони не відповідають дійсності. Насправді, він надавав їй лише усні консультації, бо у них були добрі відносини, але вона не є його клієнткою. Інформацію щодо обставин її затримання було отримано з її слів.

Стверджує, що оскаржувані звернення були ним подані через особисту образу, нанесену йому після того, як він стільки багато добра зробив для цієї сім'ї, та з метою відновлення справедливості, а не для тиску; адвокатської таємниці - не розголошував.

3. На засіданні палати, 22.06.2023 р., адвокат зазначив, що як він тепер точно згадав, насправді він не надавав правової допомоги і батьковій скаржниці, **ОСОБА_4**, а інформація з цього приводу, наведена у його зверненнях, не відповідає дійсності. Інформацію стосовно кримінальної справи відносно **ОСОБА_4** було отримано зі слів останнього, і йому були надані лише усні консультації на побутовому рівні. Учасі у кримінальній справі не брав, клопотання про її закриття слідчому не подавав.

На його думку, він допустив лише помилку, жодних негативних наслідків від його дій не настало.

Вважає, що в його діях відсутній склад дисциплінарного проступку; просить справу закрити.

На цьому ж засіданні, 08.06.2023 р., адвокат заявив також клопотання про отримання пояснень від **ОСОБА_3**, яка є матір'ю скаржниці.

З метою забезпечення адвокату можливість забезпечити явку його свідка, розгляд справи був зупинений.

На наступному засіданні, 22.06.2023 р., адвокат заявив, що свідок не бажає і не буде надавати пояснення, що було підтверджено також і скаржницею.

Встановлені факти

Дослідивши матеріали справи та заслухавши учасників засідання, дисциплінарна палата встановила наступні факти.

ОСОБА_1 є власником земельної ділянки та розташованих на ній об'єктів нерухомості у садівничому товаристві “Ятрань”.

02.07.2022 р. **ОСОБА_1** звернувся до **ОСОБА_3** з проханням письмово, шляхом підписання підготовлених ним акту та розписки, засвідчити факт його участі у будівництві криниці, що розташована на суміжній земельній ділянці, яка наразі перебуває у власності її сина — **ОСОБА_6**.

14.07.2022 р. **ОСОБА_1** надіслав **ОСОБА_3** листа, викладеного на бланку адвоката, з проханням скласти акт щодо його участі у будівництві криниці.

У листі виклав відомості щодо обставин будівництва криниці, повідомив про свої наміри продажу “дачі” та необхідності у зв'язку із цим отримання ним зазначеного письмового підтвердження, у якому йому було відмовлено 02.07.2022 р., при першому зверненні.

Крім того, у листі адвокат зазначив інформацію наступного змісту:” ...в 1988 році я захищав Вашого чоловіка від притягнення його до кримінальної відповідальності за ст. 84 КК України 1960 року, а саме за розкрадання державного майна шляхом привласнення, розтрата або зловживання посадовим становищем. Якщо Ви не пам'ятаєте або Вам **ОСОБА_4** не говорив про цю ситуацію, то я Вам скажу, що працівники ОБХСС **ОСОБА_8** та **ОСОБА_9** виявили, що **ОСОБА_4**, будучи на посаді головного інженера будівельної організації...шляхом зловживання своїм службовим становищем привласнив будівельні матеріали на велику суму”.

Бланк адвоката, на якому складено звернення, містить текст наступного змісту: “Адвокатура України. Адвокат **ОСОБА_1**”; у ньому також зазначено відомості стосовно свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, місця здійснення адвокатської діяльності, номеру телефону адвоката.

03.08.2022 р. адвокат **ОСОБА_1** надіслав директорці КЗ “Ліцей “Науковий” міської ради міста Кропивницького” скаргу на поведінку скаржниці, яка є вчителькою цього закладу.

Скарга **ОСОБА_1** “на грубі порушення етики вчителем “Ліцею “Науковий” **ОСОБА_2**” викладена на аналогічному бланку адвоката; до скарги він також приєднав копію свого свідоцтва про право на заняття адвокатської діяльності № <...> від <...> р..

У цій скарзі адвокат навів відомості, які стосуються його участі у будівництві криниці, відмови **ОСОБА_3** у підписанні розписки й акту, повторного звернення до **ОСОБА_3** листом від 14.07.2022 р., а також зазначив, що намагався, під час зустрічі на вулиці, переконати її дочку (скаржницю) вирішити питання стосовно розписки, але вона, за словами адвоката, повела себе грубо і неетично, використовувала нецензурну лексику.

У цій же скарзі адвокат **ОСОБА_1** навів вищенаведені відомості, які містилися у зверненні до **ОСОБА_3**, стосовно факту надання правничої допомоги **ОСОБА_4**, змісту допомоги, фабули справи, сутності та кваліфікації дій підзахисного органом досудового слідства.

Також скарга містить інформацію про факт надання адвокатом правової допомоги матері скаржниці, **ОСОБА_3**, яка “...працюючи на заводі “Друкмаш” в якості комірниці, була спіймана на прохідній при намаганні вивезти з території заводу килимів та кухонного посуду. Після цього вона була переведена в охорону заводу”.

18.08.2023 р. **ОСОБА_1** звернувся до директора управління освіти Кропивницької міської ради зі скаргою на порушення порядку розгляду скарги на поведінку вчителя **ОСОБА_2** директоркою КЗ “Ліцей “Науковий”.

Скаргу викладено на бланку адвоката **ОСОБА_1**; до скарги приєднано копію свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю № <...> від <...>, а також копію свого звернення до **ОСОБА_3** від 14.07.2022 р., та копію скарги, адресовану директорці ліцею “Науковий” від 03.08.2022 р.

26.08.2022 р. адвокат подав директорці управління освіти Кропивницької міської ради доповнення до скарги, поданої 18.08.2023 р., а 02.09.2022 р. та 30.09.2022 р. - повторні скарги з того ж питання.

Упродовж періоду 07.11.2022 р. - 14.12.2022 р. адвокат подав заяви, складені на аналогічному бланку, про неналежний розгляд його попередніх скарг, на адресу заступника міського голови (07.11.2022 р., 15.11.2022 р.), виконувача обов'язків Кропивницького міського голови (14.11.2022 р., 16.11.2022 р., 29.11.2022 р., 14.12.2022 р.), директорці департаменту освіти і науки Кіровоградської ОВА (14.11.2022 р.).

У цих зверненнях адвокат оскаржував процедуру розгляду управлінням освіти Кропивницької міської ради скарг на бездіяльність директорки ліцею “Науковий” стосовно поведінки вчительки навчального закладу — **ОСОБА_2**. До скарги, адресованої директору департаменту освіти і науки Кіровоградської ОВА, адвокат приєднав копію звернення до **ОСОБА_3** від 14.07.2022 р.

Під час дисциплінарного провадження адвокат **ОСОБА_1** зазначив, що подання первинної та подальших скарг, як і зміст скарг обумовлені його особистою образою, викликаною діями скаржниці.

Обґрунтування підстав прийнятого рішення

З'ясувавши усі обставини поведінки адвоката, дисциплінарна палата у своїх висновках виходить із наступного.

1. Відповідно до частини першої статті 2 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі по тексту – Закон № 5076-VI) адвокатура України - недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом.

Адвокатська діяльність - незалежна професійна діяльність адвоката щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту (стаття 1 Закону № 5076-VI).

Згідно із частиною першою статті 4 Закону № 5076-VI адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 21 Закону № 5076-VI під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватися присяги та правил адвокатської етики.

За змістом принципу поваги до адвокатської професії, визначеного статтею 12 Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборчим З'їздом адвокатів України 09.06.2017 року (далі — Правила адвокатської етики), всією своєю діяльністю адвокат повинен стверджувати повагу до адвокатської професії, яку він уособлює, її сутності та громадського призначення, сприяти збереженню та підвищенню поваги до неї в суспільстві. Цього принципу адвокат зобов'язаний дотримуватись у всіх сферах діяльності: професійній, громадській, публіцистичній та інших.

Адвокат не повинен вчиняти дій, спрямованих на підрив престижу адвокатури та адвокатської діяльності.

Відповідно до Преамбули Правил адвокатської етики, правила слугують обов'язковою для використання адвокатами системою орієнтирів при збалансуванні, практичному узгодженні своїх багатоманітних, іноді суперечливих професійних прав та обов'язків відповідно до статусу, основних завдань адвокатури і принципів її діяльності, визначених Конституцією України, Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" та іншими законодавчими актами, а також закріплюють єдину систему критеріїв оцінки етичних аспектів поведінки адвоката.

Дія Правил поширюється, зокрема, на всі види адвокатської діяльності та в частині, визначеній Правилами, на іншу діяльність (дії) адвоката, яка може вступити в суперечність з професійними обов'язками адвоката або підрвати престиж адвокатської професії (стаття 2 Правил адвокатської етики).

За змістом частини другої статті 2, частини першої статті 6, статті 12 Закону № 5076-VI свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю засвідчує право особи на здійснення такої діяльності та її професійну належність до інституту адвокатури України.

Статтею 26 Закону № 5076-VI та статтею 14 Правил адвокатської етики визначено єдину підставу здійснення адвокатської діяльності - договір про надання правової допомоги клієнту.

Отже, складання і подання заяв та скарг, як вид професійної адвокатської діяльності, може здійснюватися адвокатом лише на підставі договору, укладеного із клієнтом, та винятково в його інтересах чи під час відповідного представництва.

Натомість використання статусу адвоката чи його професійних прав в особистих інтересах такого адвоката є недопустимим.

Палатою достовірно встановлено факти подання адвокатом **ОСОБА_1**, під час реалізації своїх особистих інтересів у відносинах з іншими особами, звернень, викладених на бланку адвоката та з приєднанням до таких звернень копії його свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.

Так, на бланку адвоката було викладено звернення від 14.07.2022 р. до **ОСОБА_3** із проханням вчинити певні дії в його інтересах.

У подальшому, на ґрунті конфлікту, що виник у його відносинах із **ОСОБА_3** та скаржницею, і особистого невдоволення їх діями, 03.08.2022 р. **ОСОБА_1** надіслав директорці КЗ “Ліцей “Науковий” міської ради міста Кропивницького” скаргу на поведінку скаржниці як вчительки цього закладу, викладену на бланку адвоката, та приєднавши до скарги копію свого свідоцтва про право на заняття адвокатської діяльності № <...> від <...> і копію звернення до **ОСОБА_3** від 14.07.2022 р.

У тексті скарги адвокат навів інформацію, яка засвідчує його професійну належність, факти надання правничої допомоги іншим особам.

18.08.2023 р. **ОСОБА_1** звернувся до директорки управління освіти Кропивницької міської ради зі скаргою на порушення порядку розгляду скарги на поведінку вчителя **ОСОБА_2** директоркою КЗ “Ліцей “Науковий”.

Скаргу виклав на своєму робочому бланку; до скарги приєднав копію свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю № <...> від <...>, а також копію свого звернення до **ОСОБА_3** від 14.07.2022 р., та копію скарги, адресованої директорці ліцею “Науковий” від 03.08.2022 р.

26.08.2022 р. адвокат подав директорці управління освіти Кропивницької міської ради оформлені аналогічним чином доповнення до скарги, поданої 18.08.2023 р., а 02.09.2022 р. та 30.09.2022 р. - повторні скарги з того ж питання.

Упродовж періоду 07.11.2022 р. - 14.12.2022 р. **ОСОБА_1** склав на бланку адвоката заяви, у яких стверджував про неналежний розгляд його попередніх скарг на бездіяльність директорки ліцею “Науковий” стосовно поведінки вчительки навчального закладу — **ОСОБА_2**, які подав заступнику міського голови (07.11.2022 р., 15.11.2022 р.), виконувачу обов'язків Кропивницького міського голови (14.11.2022 р., 16.11.2022 р., 29.11.2022 р., 14.12.2022 р.), директорці департаменту освіти і науки Кіровоградської ОВА (14.11.2022 р.).

Звернення з приводу неналежного розгляду попередніх скарг містять посилення на такі скарги, зміст цих скарг, або їх копії, приєднані як додатки.

Крім того, як адвокату достовірно було відомо, процедура оскарження у будь-якому випадку передбачає ознайомлення іншими особами із попередніми твердженнями адвоката та його скаргами, розгляд яких оскаржується.

Обґрунтовуючи свої заперечення стосовно тверджень скаржниці про порушення ним правил адвокатської етики, **ОСОБА_1** зазначив, що бланк, який використовується ним під час здійснення професійної діяльності, було використано випадково, а у тексті звернень відсутні посилання на Закон України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”, і в даному випадку він надавав правничу допомогу самому собі.

Палата вважає, що позиція адвоката є неспроможною.

Систематичність його поведінки, подання листів та скарг на ґрунті особистих відносин та особистої образи, використання, окрім бланку, ще й копії свідоцтва про право на заняття адвокатської діяльності, сам зміст документів, у яких автор наводить відомості, що ідентифікують його професійну належність та засвідчують факти надання правничої допомоги іншим особам, вказують на свідоме позиціонування себе у статусі адвоката у правовідносинах, у яких він реалізує власний інтерес.

Дисциплінарна палата вкотре звертає увагу на те, що вчинення адвокатом, із посиланням на свій професійний статус, юридичних дій у власних інтересах, без укладання договору про надання правової допомоги із клієнтом, є недопустимим, бо такі дії неминуче призводять до підриву престижу адвокатури як соціального інституту.

Палата також акцентує увагу адвоката, що суспільство надає оцінку поведінці особи, як адвоката, виходячи із самого факту належності особи до адвокатської професії, тому, в контексті сутнісного аналізу поведінки адвоката, формальна відсутність у документах такої особи посилання на Закон України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” не має будь-якого значення.

Конкретні дії адвоката безпосередньо впливають на оцінку як його професійної діяльності, так і на суспільну оцінку адвокатури в цілому, тому професійна належність зобов'язує кожну особу, яка має свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю, зважувати свої дії у будь-якій сфері життєдіяльності (тим більше - під час вчинення юридичних дій), з системою критеріїв і вимог, які містять Правила адвокатської етики.

Адвокат категорично зобов'язаний не вчиняти дій, що можуть підірвати повагу суспільства до інституту адвокатури, основним завданням якого є захист прав та законних інтересів клієнта від порушень з боку інших осіб.

З аналізу змісту присяги адвоката України, що закріплена у статті 11 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», вбачається, що особа, приймаючи присягу адвоката, бере на себе зобов'язання неухильно дотримуватися Правил адвокатської етики, які, в свою чергу, регламентують підвищені, порівняно з пересічним громадянином, вимоги до його поведінки як під час виконання безпосередньо професійних обов'язків, так і у приватному житті.

На переконання палати, вищенаведеними систематичними діями із подання скарг і звернень задля реалізації своїх особистих інтересів, вчиненими із використанням саме статусу адвоката та поєднані із доведенням до невизначеного кола осіб інформації, отриманої під час здійснення професійної діяльності, **ОСОБА_1** порушено вимоги статті 26 Закону № 5076-VI та статті

14 Правил адвокатської етики (щодо здійснення адвокатської діяльності не інакше як на підставі договору із клієнтом), а також приписи принципу поваги до адвокатської професії (стаття 12 Правил адвокатської етики).

2. Палатою встановлено, що у зверненні від 14.07.2022 р., адресованому **ОСОБА_3**, а також у скарзі від 03.08.2022 р. на ім'я директорки комунального закладу “Ліцей “Науковий” адвокатом наведено відомості про факт надання **ОСОБА_4** правової допомоги із захисту у кримінальній справі, зміст інформації про обставини, що були предметом досудового розслідування щодо клієнта, кваліфікація за чинним на той час кримінальним законодавством.

Копію звернення, адресованого **ОСОБА_3**, адвокат приєднав до скарги, поданої 14.11.2022 р. директорці департаменту освіти і науки Кіровоградської ОВА від 14.11.2022 р., а до скарги, поданої 02.09.2022 р. директорці управління освіти Кропивницької міської ради — також копію скарги на ім'я директорки ліцею.

За змістом частини першої статті 4 Закону № 5076-VI адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів.

Зміст принципу конфіденційності розкривається у статті 10 Правил адвокатської етики.

Збереження конфіденційності будь-якої інформації, яка визначена як предмет адвокатської таємниці або становить персональні дані про фізичну особу, є правом адвоката у відносинах з усіма суб'єктами права, які можуть вимагати розголошення такої інформації, та обов'язком щодо клієнта і тих осіб, кого ця інформація стосується.

Дія принципу конфіденційності не обмежена в часі.

Адвокатською таємницею є: факт звернення особи за правовою допомогою; будь-яка інформація, що стала відома адвокату, адвокатському бюро, адвокатському об'єднанню, помічнику адвоката, стажисту або іншій особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням), у зв'язку з наданням професійної правничої (правової) допомоги або зверненням особи за правовою допомогою; зміст будь-якого спілкування, листування та інших комунікацій (в тому числі з використанням засобів зв'язку) адвоката, помічника адвоката, стажиста з клієнтом або особою, яка звернулася за наданням професійної правничої (правової) допомоги; зміст порад, консультацій, роз'яснень, документів, відомостей, матеріалів, речей, інформації, підготовлених, зібраних, одержаних адвокатом, помічником адвоката, стажистом або наданих ним клієнту в рамках професійної правничої (правової) допомоги чи інших видів адвокатської діяльності.

Розголошення відомостей, що складають адвокатську таємницю, заборонено за будь-яких обставин, включаючи незаконні спроби органів досудового розслідування і суду допитати адвоката про обставини, що складають адвокатську таємницю.

Згідно із частиною другою статті 22 Закону № 5076-VI інформація або документи можуть втратити статус адвокатської таємниці за письмовою заявою

клієнта (особи, якій відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги з передбачених цим Законом підстав).

Обов'язки адвоката, що впливають з принципів конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів, продовжують діяти і після завершення виконання адвокатом договору (частина друга статті 35 правил адвокатської етики).

На засіданні палати, 22.06.2023 р., адвокат зазначив, що він не надавав правової допомоги **ОСОБА_4**, а інформація з цього приводу, наведена ним раніше у його зверненнях та повідомленнях, не відповідає дійсності.

Палата критично оцінює доводи адвоката, висловлені на засіданні 22.06.2023 р.

Повідомивши про ненадання правової допомоги, адвокат одночасно стверджує про факт надання юридичних консультацій **ОСОБА_4**, під час надання яких він отримав інформацію, що стосується цієї кримінальної справи.

Натомість відомості про те, що така конфіденційна інформація була отримана саме під час надання правової допомоги, була викладена адвокатом неодноразово у його зверненнях поза межами дисциплінарного провадження.

Після початку провадження, адвокат підтвердив факт надання правової допомоги **ОСОБА_4**.

Так, маючи у своєму розпорядженні матеріали скарги **ОСОБА_2**, у якій стверджується про розголошення адвокатської таємниці, яка стосується її батьків, адвокат на стадії перевірки, зокрема, у своїх письмових поясненнях, не заперечував факту отримання конфіденційної інформації під час надання правової допомоги **ОСОБА_4**.

На засіданні палати, 18.05.2023 р., на якому розглядалася скарга **ОСОБА_2**, адвокат підтвердив своє авторство і достовірність звернень і скарг, які додала скаржниця.

На засіданні палати, 08.06.2023 р., адвокат також у категоричній формі підтвердив факт надання **ОСОБА_4** правової допомоги та достовірність інформації, викладеної ним у скаргах і зверненнях стосовно цих обставин.

Відтак доводи адвоката про неправдивість поширеної ним інформації, яка стосується факту надання правової допомоги **ОСОБА_4**, вочевидь суперечить його власній поведінці та попередній, неодноразово підтвердженій, позиції під час дисциплінарного провадження.

З огляду на вищенаведене, палата відкидає твердження адвоката, та дійшла висновку про порушення адвокатом вимог статті 10 Правил адвокатської етики (у частині поширення інформації, яка стосується правничої допомоги із захисту **ОСОБА_4** у кримінальній справі).

3. Палатою встановлено, що у зверненні від 14.07.2022 р., адресованому **ОСОБА_3**, та скарзі від 03.08.2022 р. на ім'я директорки ліцею адвокатом наведено інформацію, яка стосується матері скаржниці, **ОСОБА_3**, яка, за твердженням адвоката, "...працюючи на заводі "Друкмаш" в якості комірниці, була спіймана на прохідній при намаганні вивезти з території заводу килимів та кухонного посуду. Після цього вона була переведена в охорону заводу".

Копію звернення, адресованого **ОСОБА_3**, адвокат приєднав до скарги, поданої 14.11.2022 р. директорці департаменту освіти і науки Кіровоградської ОВА від 14.11.2022 р., а до скарги, поданої 02.09.2022 р. директору управління освіти Кропивницької міської ради — також копію скарги на поведінку вчителя **ОСОБА_2**, поданої 03.08.2022 р.

Під час дисциплінарного провадження адвокат підтвердив, що вказані відомості ним було отримано від самої **ОСОБА_3**; крім того, він, без укладання договору про правову допомогу, консультував її з приводу зазначених обставин.

Згідно із частиною другою статті 21 Закону України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-ХІІ, інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень є конфіденційною інформацією.

Не допускаються використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та захисту прав людини. До конфіденційної інформації про фізичну особу належать, зокрема, дані про її національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, а також адреса, дата і місце народження (частина друга статті 11 Закону України «Про інформацію»).

Інформація, що використана адвокатом, є такою, що принижує честь та гідність іншої особи, бо містить відомості про ймовірне вчинення нею протиправних дій.

Надаючи юридичну оцінку поведінці адвоката, палата вкотре вимушена нагадати про те, що адвокату заборонено вчиняти дії, які здатні підірвати престиж адвокатської професії та адвокатури в цілому (стаття 12 Правил адвокатської етики).

Адвокат не має права в своїй професійній діяльності вдаватися до засобів і методів, які суперечать чинному законодавству або Правилам адвокатської етики (частина третя статті 7 Правил).

Крім того, стаття 12-1 Правил адвокатської етики зобов'язує адвоката бути добропорядним, чесно і гідно виконувати свої професійні обов'язки.

Натомість поширення адвокатом, в своїх особистих інтересах, отриманої ним інформації про особу є дією, що спроможна підірвати авторитет адвокатури, сутність та функціональне призначення якої базуються на засадах конфіденційності, законності та верховенства права.

Отже, вищенаведені дії адвоката **ОСОБА_1**, який використав в своїх інтересах інформацію, що принижує честь та гідність іншої особи, та більш того - в умовах відсутності доказів її достовірності та усупереч правам та законним інтересам такої особи, порушують принципи законності, поваги до адвокатської професії, чесності та добропорядної репутації адвоката, визначені статтями 7, 12, 12-1 Правил адвокатської етики.

Висновки дисциплінарної палати

Оцінивши всі подані докази у сукупності та встановивши, у контексті предмету оскарження, обставини поведінки адвоката, та проаналізувавши усі його дії обставини у їх системі і нерозривному взаємозв'язку дисциплінарна палата дійшла висновків про наявність у діях адвоката складу дисциплінарного проступку.

1. Так, адвокат **ОСОБА_1**, у період часу: 14.07.2022 р. - 14.12.2022 р., під час реалізації своїх особистих інтересів у відносинах з іншими особами, зокрема, на ґрунті конфлікту та особистого невдоволення діями інших учасників конфлікту, діючи із використанням статусу адвоката, подав звернення і скарги, викладені із використанням бланку та свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, що містять інформацію, отриману під час здійснення професійної діяльності та іншу інформацію про особу, яку в такий спосіб було доведено до відома невизначеного кола інших осіб.

Зокрема, ці звернення були подані: 14.07.2022 р. (лист до Жосан К.М. із проханням вчинити певні дії в його інтересах), 03.08.2022 р. (скарга директорці КЗ “Ліцей “Науковий” міської ради міста Кропивницького” скаргу на поведінку **ОСОБА_2**), 18.08.2022 р., 26.08.2022 р., 02.09.2022 р. (звернення до директорки управління освіти Кропивницької міської ради щодо порушення порядку розгляду скарги на поведінку вчительки **ОСОБА_2** директоркою КЗ “Ліцей “Науковий”), 07.11.2022 р., 14.11.2022 р., 15.11.2022 р., 16.11.2022 р., 29.11.2022 р., 14.12.2022 р. (скарги на неналежний розгляд його попередніх скарг на бездіяльність директорки ліцею “Науковий” стосовно поведінки вчительки навчального закладу — **ОСОБА_2**, адресовані заступнику міського голови, виконувачу обов'язків Кропивницького міського голови та директору департаменту освіти і науки Кіровоградської ОВА).

Вищенаведеними діями, що були вчинені систематично, адвокат порушив вимоги частини першої статті 26 Закону № 5076-VI та частини першої статті 14 Правил адвокатської етики (щодо здійснення адвокатської діяльності не інакше як на підставі договору з клієнтом), приписи принципу поваги до адвокатської професії (стаття 12 Правил адвокатської етики).

2. 14.07.2022 р., 03.08.2022 р., 02.09.2022 р., 14.11.2022 р., діючи в особистих інтересах, на ґрунті конфлікту та особистого невдоволення діями причетних до нього осіб, у порушення вимог статті 22 Закону № 5076-VI, статті 10 Правил адвокатської етики, адвокат **ОСОБА_1** у поданих ним зверненнях на ім'я **ОСОБА_3**, а також адресованих директорці ліцею “Науковий”, директорці департаменту освіти і науки Кіровоградської ОВА, директорці управління освіти Кропивницької міської ради поширив інформацію про факт надання **ОСОБА_4** правової допомоги із захисту у кримінальній справі, зміст інформації, яка стосується фактичної сторони та юридичної кваліфікації дій, що були предметом досудового розслідування щодо клієнта, чим порушив принцип конфіденційності.

3. Адвокат **ОСОБА_1**, який 14.07.2022 р., 03.08.2022 р., 02.09.2022 р., 14.11.2022 р., у поданих ним із використанням статусу адвоката зверненнях на ім'я **ОСОБА_3** та поданих директорці ліцею “Науковий”, директорці департаменту освіти і науки Кіровоградської ОВА, директорці управління

освіти Кропивницької міської ради, - в особистих інтересах та з наведених вище мотивів використав інформацію, що принижує честь та гідність іншої особи, усупереч правам та законним інтересам такої особи, чим порушив принципи законності, поваги до адвокатської професії, чесності та добропорядної репутації адвоката, визначені статтями 7, 12, 12-1 Правил адвокатської етики.

4. Згідно із частиною другою статті 34 Закону № 5076-VI дисциплінарним проступком адвоката є: порушення вимог несумісності, порушення присяги адвоката або правил адвокатської етики, розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення, невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків, невиконання рішень органів адвокатського самоврядування, порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.

З огляду на викладене, палата встановила в діях адвоката Туровського С.К., вчинених за наведених вище обставин, склад дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 3 (порушення Правил адвокатської етики).

За змістом статті 34 Закону № 5076-VI вчинення адвокатом дисциплінарного проступку є підставою для притягнення його до дисциплінарної відповідальності.

Із урахуванням обставин справи, характеру проступку адвоката, який, зокрема, виразився у вчиненні неодноразових, відмінних у часі, дій на порушення різних вимог Правил адвокатської етики, а також виходячи із взаємозв'язку між порушеннями та системності неправомірної поведінки, палата кваліфікує проступок адвоката як систематичне порушення правил адвокатської етики (пункт 3 частини другої статті 31 Закону № 5076-VI), що є підставою для застосування стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю (пункт 3 частини другої статті 31 Закону № 5076-VI).

Відповідно до пункту 2 частини першої статті 35 Закону № 5076-VI за вчинення дисциплінарного проступку до адвоката може бути застосовано стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року.

Дисциплінарна палата, під час обговорення міри дисциплінарного стягнення, враховує, що вчинений адвокатом проступок є грубим порушенням правил та принципів адвокатської діяльності.

Згідно із даними Єдиного реєстру адвокатів України, адвокат не підвищує своєї кваліфікації.

З огляду на викладене та беручи до уваги обставини, що характеризують особу адвоката, який вперше притягується до відповідальності, дисциплінарна палата дійшла висновку про правомірність застосування до адвоката **ОСОБА_1** стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю строком на дев'ять місяців.

За змістом пункту 3 частини третьої статті 31 Закону № 5076-VI з підстави накладення на адвоката дисциплінарного стягнення право на заняття адвокатською діяльністю зупиняється з дня прийняття кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури відповідного рішення.

Керуючись частиною другою статті 31, статтями 35, 37, 40, 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», пунктом 8.7. Регламенту кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, затвердженої рішенням РАУ від 17.12.2013 р. № 268 (з наступними змінами і доповненнями), палата

ВИРШИЛА:

1. Притягнути до дисциплінарної відповідальності адвоката **ОСОБА_1** (свідомство про право на зайняття адвокатською діяльністю № <...> від <...> р., видане на підставі рішення Кіровоградської обласної КДКА № <...> від <...> р.) та застосувати до нього дисциплінарне стягнення у вигляді **зупинення права на заняття адвокатською діяльністю строком на дев'ять місяців.**

2. Зупинити право на заняття адвокатською діяльністю адвоката **ОСОБА_1** строком **на дев'ять місяців.**

Відповідно до частини першої статті 42 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення у дисциплінарній справі може бути оскаржено адвокатом чи особою, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Голова палати

Олександр Квашук

Секретар палати

Анатолій Звїздун